

STIFTFESTIVAL

EVALUATIEVERSLAG 2022

Stift
INTERNATIONAL
MUSIC FESTIVAL

Inhoud

Voorwoord Daniel Rowland 3

1 • Doelstellingen & Resultaten 4
1.1 *Beoogde centrale doelstelling (uit projectplan)*
1.2 *Beoogde resultaten / ambities (uit projectplan)*
1.3 *Cijfermatig overzicht*
1.4 *Successen en leermomenten*

2 • Programma 8
2.1 *Beoordeling thema: Song of the earth*
2.2 *Overzicht musici*
2.3 *Overzicht en beoordeling hoofdprogramma*

3 • Talentontwikkeling 12

4 • Marketing 14
4.1 *Publieksbereik en doelstellingen*
4.2 *Pers*

5 • Organisatie & samenwerking 17

6 • Financiën 18

• Voorwoord

Met enorm veel vreugde en ook de nodige trots kijk ik terug op een bijzonder geslaagd, inspirerend, stralend festival waar de positieve energie vanaf spatte. Het goede weer zal wel een rol gespeeld hebben, maar was slechts 1 factor die dit festival zo zonnig maakte!

Het festivalthema *Song of the earth* was geïnspireerd door de prachtige Schönberg versie van Mahlers *Das Lied von der Erde*. Het festivalprogramma werd een ode aan onze planeet, aan de eindeloze schoonheid, oerkracht en fragiliteit daarvan. 'Stift '22' bracht ruim 28 concerten vol 'natuur geïnspireerde' muziek, we maakten ook een vuist voor het koesteren van onze planeet.

De energie onder de musici en bezoekers was deze editie buitengewoon positief. Ik heb het gevoel dat we bijzonder kleurrijke, zinnige en ook ambitieuze programma's neergezet hebben, waarbij de 'magie' van een festival weer eens onmiskenbaar was: dingen die eigenlijk niet zouden kunnen werden mogelijk door de unieke synergie tussen deze mensen, bij elkaar op deze bijzondere plek. Vanaf het begin van 'Stift', 18 jaar geleden, is die zoektocht naar die speciale chemie een drijfveer van me geweest. Meer dan ooit voelde ik een exuberante positiviteit door het hele festival en ik denk dat het inspirerende thema daar zeker een rol in gespeeld heeft.

Staat u mij toe enkele momenten te schetsen die voor mij hoogtepunten waren: Mahlers *Das Lied von der Erde* in de Schönbergbewerking voor groot kamermuziekensemble, vlekkeloos geleid door cellist/dirigent David Cohen, en met een bijzondere chemie tussen de ontroerende en stralende solisten Barbara Kozelj en Fabio Trumpy. Voor mij waren de premières van Peteris Vasks en Maxim Shalygin zeer emotionele momenten: in *Vox Balaenae* hoorden we naast Crumbs meesterwerk de wereldpremière van Maxim Shalygins *Blue in blue blue*, geïnspireerd door de oceanen en walvissengezang. Ook het programma rondom de grote Peteris Vasks, bij wie natuurliefde en diep geloof zo prachtig samenkomen was onvergetelijk: Peteris was erbij voor o.a. de Nederlandse première van zijn 6e strijkkwartet, en de wereldpremière van zijn *Sonata Estiva* voor Viool solo. Door het hele festival klonken 'natuurstukken' van o.a. Brahms, Beethoven, Szymanowsky, Strauss, Schumann en Crumb.

Voor mij voelde de balans tussen 'groot' en 'klein', tussen conceptueel en ambitieus, en 'simpel' en intiem, tussen natuur en concertzaal en tussen gloednieuwe werken en geliefde 'oude' muziek deze editie heel goed.

Een cruciale *raison d'être* van Stift is aandacht voor (gloed) nieuwe muziek, voor jong talent, en het brengen van thematische, conceptuele programma's van internationaal topniveau, te midden van de natuur en tradities van Twente. Peteris Vasks die in de vroege ochtend in de hei gekluisterd zit aan het Adam Quartet, muziek van Osvaldo Golijov bij de Sterrenwacht om middernacht, Mahler in het Muziekcentrum, sprankelende Max Richter bij Kasteel Twickel - dit zijn enkele mooie herinneringen aan Stift '22.

Nu op naar Stift '23, de reis rondom de Middellandse zee: van Cadiz tot Caïro, van Palermo tot Syrië, het zal allemaal samenkomen rondom de Stiftskerk.

Daniel Rowland
Artistiek leider

1 • Doelstellingen en resultaten

Openingsconcert

1.1 Beoogde centrale doelstelling (uit projectplan)

Onze missie luidt: Het Stiftfestival biedt een muzikale beleving van internationale topkwaliteit in samenhang met belevingen in en door het Twentse landschap en met andere cultuurvormen. Onze ambitie is dat een groot en divers publiek plezier, ontroering en inspiratie ervaart door deze totaalervaring van muziek, cultuur en landschap.

Deze centrale doelstelling is gerealiseerd.

De 18e editie van het Stiftfestival bood een podium aan topmusici van internationale allure tot lokaal jong talent en bespeelde binnen- en buitenlocaties in Twente. We hebben ruim 4200 bezoekers mogen verwelkomen, wat in deze post-corona-natijd geen vanzelfsprekend gegeven was vooraf. Ons publiek bestond uit een harde kern van vaste bezoekers die ons al 18 jaar weten te vinden, muziekliefhebbers uit de regio en daarbuiten, families met jonge kinderen, natuur(film)liefhebbers en nieuwsgierige passanten.

28 evenementen hebben er plaatsgevonden op vertrouwde plaatsen als de Stiftskerk, Blasiuskerk en Plechelmusbasiliek, maar we hebben ook nieuwe plekken ontdekt: de concertwandeling rondom de Tankenberg, de prachtige tuin van landgoed de Hooge Boekel en Sterrenwacht Cosmos in Lattrop waren dit jaar te bezoeken.

1.2 Beoogde resultaten (uit projectplan)

De doelstellingen voor 2022 waren:

26 concerten op 11 verschillende locaties in Twente met de Stiftskerk als centrale festivallocatie, 6 Midwinterconcerten en 3 concerten tijdens Stift Musical Encounters;

Deze doelstelling is behaald.

Er waren maar liefst 28 concerten/events op 13 locaties. De Stiftskerk was de centrale locatie, ook voor repetites en de avondmaaltijd voor de musici. Het productiekantoor was ook daar opgezet en daarmee was er altijd reuring, een week lang. Het Midwinterfestival dat in december 2021 zou plaatsvinden is afgelast i.v.m de toen weer ingezette lockdown. Eind februari was de inval in Oekraïne en dat bracht een golf van o.a. muzikale reacties en acties teweeg wereldwijd maar ook in

Unbound in De Kleine Willem

Maja Bogdanović

Nederland. Ook Stiftfestival heeft daarop gereageerd en op 3 april een benefietconcert weten op te zetten i.s.m. Wilminktheater en Muziekcentrum Enschede. Daniel Rowland heeft ruim 40 musici bij elkaar weten te krijgen die ondanks een landelijke treinstoring allemaal op tijd het podium wisten te bereiken. De zaal was bijna helemaal uitverkocht met 900 man publiek en er is € 25.000 opgehaald voor Giro 555.

Tijdens SME zijn er maar liefst 6 concerten gerealiseerd: 1 docentenconcert, 1 benefietconcert door Oekraïense pianostudenten, 3 studentenconcerten en een Vriendenconcert.

4.000 bezoekers tijdens het zomerfestival, 600 bezoekers aan het Midwinterfestival en 250 bezoekers aan de Stift Musical Encounters.

Deze doelstelling is behaald maar op een andere manier ingevuld:

- Het doel voor bezoekersaantallen voor het zomerfestival hebben we overschreden met een totaal van 4282.
- Het Midwinterfestival heeft niet plaatsgevonden maar het benefietconcert op 3 april heeft 950 bezoekers getrokken.
- Het bezoekersaantal voor SME was 412 en is daarmee ook hoger dan aanvankelijk ingeschat.
- Het totaal aantal bezoekers is 5614.

Peteris Vasks en Rembrandt Frerichs als Composer in Residence. Zij zijn aanwezig bij de repetities en de concerten en verzorgen een aantal inleidingen.

Deze doelstelling is behaald maar met een wijziging.

Peteris Vasks is aanwezig geweest als Composer in Residence en heeft ook de repetites bijgewoond van zijn stukken. Daarnaast is Maxim Shalygin aangetrokken als componist en zijn andere werken uit Shalygins oeuvre uitgevoerd. Rembrandt Frerichs is verplaatst naar de editie van 2023 (zie volgende punt). Peteris Vasks gaf een korte inleiding bij het wandelconcert rondom de Tankenberg. De planning liet het niet toe dit jaar om voorafgaand aan het concert een inleiding te plannen voor het stuk van Shalygin. Er was een concert in de middag om 16.00 in de Blasiuskerk en daarna was er een zeer strakke planning voor het changement, preparen van de piano en technische voorbereidingen voor het avondconcert. Met de Stiftlezing (zie hieronder) hebben we (ook) een mooie manier gevonden voor de intellectuele prikkel in woord waarmee de bezoeker de verdieping aangeboden krijgt.

Een opdrachtcompositie door Peteris Vasks en Rembrandt Frerichs.

Deze doelstelling is behaald maar met een wijziging.

Peteris Vasks heeft een solosonate geschreven voor Daniel Rowland, 'Sonata Estiva'. Deze is uitgevoerd tijdens het concert Hommage aan Vasks in de Plechelmusbasiliek op dinsdag 23 augustus. Hij was ook aanwezig bij de repetites vanaf zondag 21 augustus, ook van zijn andere werken die gespeeld werden, o.a. het 6e strijkkwartet dat een Nederlandse premiere was. Het beoogde opdrachtwerk aan Rembrandt Frerichs en zijn aanwezigheid tijdens het festival zijn doorgeschoven naar editie 2023. Op dit moment ligt er een aanvraag voor een opdrachtcompositie van een Triple Concerto bij het Fonds Podiumkunsten. In het proces van het aanscherpen van de programmering bleek dat het beter zou passen in het thema rondom de Middellandse Zee. Eind december is er een aanvraag ingediend, en gehonoreerd, voor een opdrachtwerk voor de Oekraïense componist Maxim Shalygin. Hij heeft een septet geschreven 'Blue in blue in blue' dat een pendant vormt voor George Crumbs Vox Balaenae. Hierin biedt Shalygin zijn perspectief op het Lied van de Walvis met een krachtige boodschap naar de mens en zijn relatie met de natuur en de onderwaterwereld.

"Wat een bijzonder, op het eerste oog kleinschalig, maar FENOMENAAL festival is Stift. Geweldig om van deze omgeving, de locaties, de musici en het team te kunnen genieten."

Anne Bareman, vervoerscoördinator
(eerste keer Stiftfestival)

Doorontwikkeling talentontwikkelingsprojecten Stift Musical Encounters, uitdiepen samenwerking met de Nederlandse Strijkkwartet Academie en verdere uitvoering driejarig partnership met Britten Jeugd Strijkorkest.

Dit doel is behaald.

We hebben het aangedurfd om een hoger aantal studenten uit te nodigen (27). Dit vergde extra productionele inzet maar daarmee was er ook meer mogelijkheid om verschillende kamermuziekbezettingen te maken. Met meer dan 50 aanmeldingen voor de auditie kunnen we concluderen dat er veel animo was. De prijswinnaar van het Britten Concours, altvioliste Francisca Galante kreeg ook een plek en draaide ontzettend goed mee in de hele groep.

Toevoeging van één nieuwe concertlocatie.

Deze doelstelling is ruimschoots behaald.

Deze festivaleditie kende 4 nieuwe locaties: Sterrenwacht Cosmos met het nachtprogramma Interstellar, Landgoed De Hooge Boekel met het matineeconcert met Britten Jeugd Strijkorkest, wandelconcerten rondom de Tankenberg en De Kleine Willem in Enschede met het Unbound programma.

Aanbieden van een muziekfilm als integraal onderdeel van de programmering in Theater Concordia.

Deze doelstelling is behaald.

Er zijn zelfs 2 films vertoond: *Silence of the Tides* boden we aan omdat die heel goed aansloot bij het festivalthema als een film die in- en uitademt op het ritme van de getijden en gaat over de breekbare relatie tussen mens en natuur. Een tweede film, *Gustav Mahler - Zanger voor de aarde* van Frank Scheffer werd voorafgegaan door de Stiftlezing die werd uitgesproken door filosoof en socioloog Ruben Jacobs. Hij deelde zijn bespiegelingen op hoe de aarde haar lied kan blijven zingen, ondanks dat we op een rampscenario lijken af te koersen. Dit format is goed ontvangen en zal volgende editie vervolgd worden.

Hoge Boekel

Verder verkennen van de mogelijkheden van andere muziekvormen en muziek uit andere culturen. Ruimte blijven geven aan koren en jeugdorkesten (Consensus Vocalis, Symfonia Jong Twente en Britten Jeugd Strijkorkest).

Deze doelstelling is deels behaald.

Deze editie kenmerkte zich door vernieuwende stukken in de klassieke programmering. We hebben minder expliciet samengewerkt met andere disciplines. Dat was niet een principiële keuze, integendeel, maar we waren enigszins beperkt met 'corona-onzekerheid' nog in het vizier.

Verder verkennen van de mogelijkheden met andere kunstvormen.

Deze doelstelling is deels behaald.

De multidisciplinaire voorstelling Wonderland in samenwerking met het Delft Chamber Music Festival stond gepland voor de zomer maar deze hebben we verplaatst naar januari 2023 waar het als staartje van het Midwinterfestival geprogrammeerd staat als nieuwjaarsconcert in het Muziekcentrum Enschede. De productie is zeer technisch en vereist veel voorbereiding en mankracht. Op deze manier konden we de garantie bieden voor optimale uitvoeringsmogelijheid.

"Het was een fantastische week met al deze geweldige musici en lieve mensen!"

Barbara Kozelj, mezzosopraan

Maxim Shalygin tijdens premiere Blue in blue blue

1.3 Cijfermatig overzicht

#Dagen: 9
#Concerten: 28
#Locaties: 11
#Betaalde bezoekers: 3800
#Gemiddelde bezettingsgraad: 85%

1.4 Successen en leermomenten

Successen

Distant Light op vrijdagavond 26 augustus was in voorbereiding en uitvoering een zeer veeleisende productie en heeft het uiterste van de uitvoerenden gevraagd. Het programma was een regelrechte "Dies Irae'. De confrontatie van Mozarts Requiem met George Crumbs *Black Angels* schetste iets dystopisch, of misschien wel een oerkreet, en was een buitengewoon indringend concert, met een subliem solistenkwartet en een heel mooi zingend Consensus Vocalis.

Vriendenwerving tijdens festival. Er is, mede door de Stiftbos-actie i.s.m. Alive to Earth, € 1500 opgehaald aan nieuwe Vrienden.

Gedegen voorbereiding waardoor er meer rust kwam in het team en bij de muzikanten. Schema's waren ruim voor aanvang van het festival klaar en zijn gecommuniceerd. Hierin is ook veel tijd geïnvesteerd om dat voor elkaar te krijgen. Het heeft niet alle hogedrukpunten weg kunnen halen (zie bij leermomenten) maar de voorbereiding heeft er wel voor gezorgd dat we dat uiteindelijk allemaal hebben kunnen opvangen.

Leermomenten

Optimaal afstemmen aanbod en locaties. Door de nieuwe productiestructuur hebben we (nog) beter inzicht in welke locaties welke mogelijkheden bieden. We kunnen nu beter afstemmen wat daar gaat passen en hoe we optimaal gebruik kunnen maken van de locaties en het aanbod.

Scherpe inschatting technische inzet. De producties in Muziekcentrum Enschede waren voor het team een grote uitdaging. De opzet van een heel koor in combinatie met de veeleisende technische opzet van Black Angels heeft het uiterste gevergd van alle betrokkenen. Het is gelukt en er stond een geweldig programma, maar het heeft heel veel kostbare uren gekost. Ook hier geldt: met het inzicht van nu kunnen we dat beter inplannen in de vogende editie.

Kortingenbeleid. Dit jaar hebben we geen passepartouts uitgegeven maar gekozen voor kortingsmogelijkheden voor iedereen d.m.v. een stapelkorting. In het proces is echter gebleken dat deze werkwijze weinig inzicht gaf en pas op het laatste moment hoeveel het ons kostte. Bovendien was er irritatie bij kaartkopers omdat de placering niet werkte bij de Stiftskerk. We gaan ons nu bezinnen op een betere manier van aantrekkelijke kortingen bieden die uitvoerbaar zijn. In het algemeen hebben we geprobeerd de prijsverhoging minimaal te houden en zelfs voor sommige concerten iets lager te zitten dan voorgaande editie om toegankelijkheid te bevorderen.

Programmaboekje en blaadjes. Hierin is nog niet het juiste format gevonden. We wilden een meer praktische insteek en af van de glossy (te kostbaar) en de 'verticale' dagprogramma's. Dit hebben we opgelost door een algemeen boekje te maken en de concertprogramma's op A4 te maken. Hierdoor meenden wij onszelf meer ruimte te gunnen om programmawijzigingen nog tot een laat moment door te kunnen voeren. Het boekje bleek te summier en miste inhoud. Er kwamen daarbij veel klachten over de blaadjes omdat men daar preciezer wilde kunnen zien wie wat speelt en welke delen etc. Gaandeweg het festival zijn er al wel ideeën ontstaan over hoe we dat komend jaar mogelijk kunnen ondervangen. Maar het zal o.a. betekenen dat de post programma-redactie terug op de begroting komt.

2 • Programma
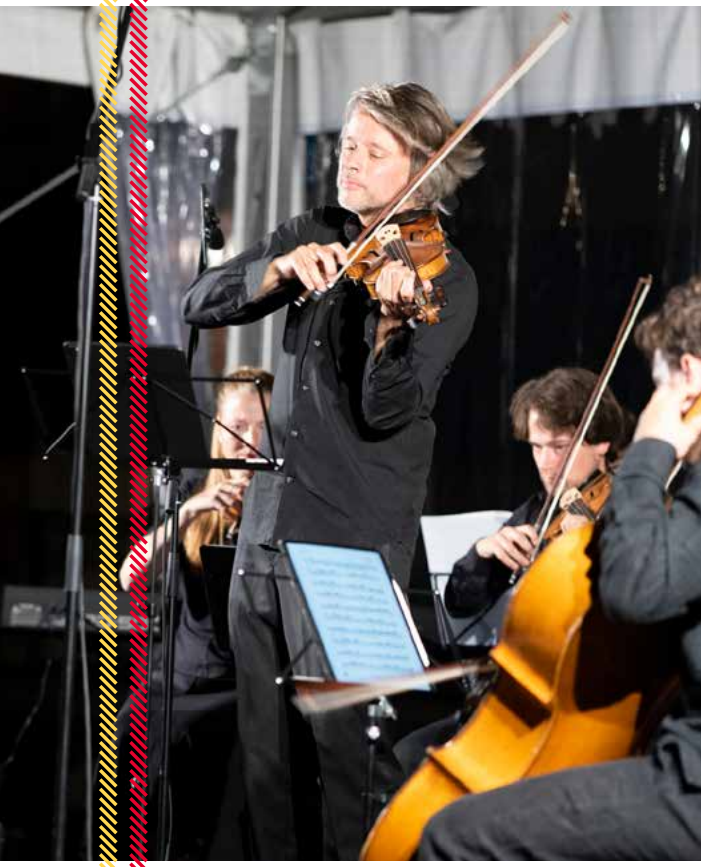

Daniel Rowland en Het Britten

2.1 Beoordeling thema: Song of the earth

Het thema Song of the Earth was vanuit een gevoel van urgentie voorgesorteerd op het oorspronkelijk geplande thema. Het thema gaf ruimte aan een zeer intensieve en uitgebreide programmering die een focus had op westerse klassieke muziek in de breedst mogelijke vorm waarin de link met de natuur gelegd werd; van Biber en Rebel tot 4 wereldpremières, van intieme kwartetten in het bos en in middeleeuwse kerkjes tot grootse, conceptuele concerten in het Muziekcentrum in Enschede met orkest, koor en elektronica.
Het thema bood ook verbintenissen met sociaalmaatschappelijke organisaties. Zo hebben wij daad bij woord gevoegd door een concreet initiatief te steunen dat streeft naar vermindering van de effecten van klimaatverandering. Alive to Earth, opgericht door een Twents sociaal ondernemer, plant bomen in beschermde reservaten in Tanzania. Gecombineerd met een vrienden-actie voor het Stiftfestival hebben we zo een Stift Muziekbos kunnen creëren en dat heeft 350 bomen opgeleverd. Bestendiging van het thema was ook te zien in het feit dat de Gedeputeerde Staten aanwezig was vanuit Natuur en Milieu. De heer Bolschers heeft een inspirerende en toegewijde speech gehouden bij de opening.

2.2 Overzicht musici

Daniel Rowland (GB), viool
David Cohen (BE), cello
Nino Gvetadze (GE), piano
Hervé Joulain (F), hoorn
Sophie Klussmann (DE), sopraan
Anna Fedorova (OEK), piano
Maja Bogdanovic (SRB), cello
Niek Kleinjan (NL), slagwerk
Wolfgang Abendroth (D), orgel
Dana Baltrushaititie (OEK), piano
Tim Brackman (NL), viool
Lola Descours (F), fagot
Olivier Doise (F), hobo
Borys Fedorov (OEK), piano
Simone van der Giessen (NL), altviool
Coraline Groen (NL), viool
Tijmen Huisingh (NL), viool
Thorsten Johanns (D), klarinet
Tomas Kildišius (LI), bas

Openingsconcert

Sophie Klussmann (D), sopraan
Enzo Kok (NL), viool
Barbara Kozelj (SL), mezzosopraan
Natacha Kudritskaya (OEK), piano
Floor Le Coultre (NL), viool
Zoran Marković (SRB), contrabas
Janne Thomsen (DK), fluit
Fabio Trümpy (CH), tenor
Robbrecht Van Cauwenberghe (B), accordeon
Tatjana Weller (D), basklarinet
Mi-Sa Yang (SK), viool
Dana Zemtsov (RUS), altviool
Nicholas Santangelo-Schwartz (VS), contrabas
Natacha Kudritskaya (OEK), piano
Joël Waterman (NL), altviool

Stift Young Artists
Francisca Galante (PT), altviool
Animato Quartet (NL) i.s.m. NSKA
Belinfante Kwartet (NL) i.s.m. NSKA
Enzo Kok (NL), viool

Ensembles
ADAM Quartet
Animato Kwartet
Belinfante Quartet
Consensus Vocalis
Britten Jeugd Strijkorkest o.l.v. Loes Visser

Special guest
Ruben Jacobs

Composers in residence
Maxim Shalygin
Pēteris Vasks

2.3 Overzicht en beoordeling hoofdprogramma

Een volledig overzicht van de festivalprogrammering is te vinden op www.stiftmusicfestival.nl en in het meegestuurde festivalboek. Hier worden enkele artistieke hoogtepunten van het festival uitgelicht.

Openingsconcert, voorplein Kasteel Twickel
20 augustus 20.00
Er was heel veel repertoire dat gespeeld kon worden en bijzonder goed paste in het thema Song of the Earth. Het openingsconcert op het voorplein van Twickel had een gedegen technische set-up nodig om de 700 bezoekers een volwaardige concertervaring te bieden. Met Richters Seasons ReComposed trapten we de 18e editie af.

Crèche Concert, Arke Zaal Muziekcentrum Enschede
27 augustus 10.30
Het is al enige jaren traditie dat er ook een concert voor de allerkleinsten wordt georganiseerd. Dit jaar hebben we dat het Crèche Concert gedoopt. Hier konden de kleintjes met hun (groot)ouders de mooiste klassieke muziek van dichtbij meemaken. Violist -en vader- Daniel Rowland creëerde een ontspannen en interactieve sfeer waar kinderen konden luisteren maar ook vrij bewegen. Samen met violiste Coraline Groen, accordeonist Robbrecht van Cauwenberghe, contrabassist Nicky Schwartz en pianiste Anna Fedorova was het een divers ensemble voor een… uitverkochte Arke Zaal! Er waren maar liefst 80 aanwezigen waarvan ruim de helft 0-3 jarigen.

Wandelconcert Tankenberg
24 augustus, 10.30
Dit jaar waren er twee wandelconcerten: op Landgoed Twickel en rondom de Tankenberg. Laatstgenoemde was voor ons een nieuwe locatie en vergde wat voorbereiding. Vanaf Erve Middelkoop was er een route uitgezet met drie concertmo-

Crèche concert

menten. Beide wandelconcerten waren als een van de eerste concerten uitverkocht. We hebben met voortschrijdend inzicht een aantal dagen voor het concert de capaciteit verhoogd van 30 naar 50 en ook die kaartjes zijn uitverkocht geraakt. Het is duidelijk dat deze formule van natuur en muziek het publiek enorm aanspreekt.

Das Lied von der Erde, Grote Zaal Muziekcentrum Enschede
27 augustus, 20.00
Een muzikaal hoogtepunt van het festival was het concert in Muziekcentrum Enschede op 27 augustus: Gustav Mahlers 'liedsymfonie' *Das Lied von der Erde.* Terwijl het festivalthema 'Song of the Earth' in alle concerten op een eigen manier verweven werd, vormde Mahlers verbluffende Lied natuurlijk de ruggengraat van het programma. Solisten deze avond waren Barbara Kozelj (mezzo-sopraan) en Fabio Trümpy (tenor). Wij wilden het publiek de oerkracht van Mahlers meesterwerk *Das Lied von der Erde* in kleine bezetting laten voelen.

Voor beide solisten was dit muzikaal een uitdaging die zij zelf wilden aanpakken: dit werk geldt als een monsterwerk en de zanger moet er ook 'klaar' voor zijn. De Stift ambiance voelde voor hen als een vriendelijke omgeving en een warm bad om met dit stuk in het diepe te springen.

Hommage aan Vasks, Plechelmusbasiliek Oldenzaal
23 augustus, 20.00
Traditionele zang en dans zijn diep geworteld in het werk van Vasks, niet alleen uit zijn eigen Letland. In juni overhandigde hij zijn stuk in Noorwegen aan Daniel en hij vertelde hoe de gruwelijke oorlog die toen begonnen was hem enorm aangegrepen had. Peteris dacht dat hij deze sonate die hij toen bijna af had misschien wel helemaal zou moeten herschrijven en dat het een dramatisch en donker stuk zou moeten zijn. Maar na dat overwogen te hebben kwam hij tot de stellige conclusie dat hij geen noot zou veranderen. Het moest juist een stuk worden vol liederen en dansen, diep geworteld in de trots en in de tradities van zijn geliefde vaderland en Oekraïene. Beide landen die veel dreiging van Rusland ervaren. Het stuk heet *Sonata Estiva*, de zomer-sonate. Een overwegend zonnig stuk met desalniettemin een langzaam deel vol melancholie, misschien een reflectie van de droefenis van een moeder die een kind verloren heeft in de oorlog. Dit droevige, ingetogen en heel aangrijpende langzame deel is ingebed in twee zonnige, bruisende delen vol zang en dans.

"Om van de grote, bij leven al legendarische Peteris Vasks een sonate te hebben mogen ontvangen dankzij het Stiftfestival en dankzij de door het festival gekoesterde vriendschap met Peteris is een hele grote droom die in vervulling is gegaan.", aldus Daniel Rowland.

Intense kamermuziek op landgoed Het Hakenberg

De première in de Plechelmus, waarbij Daniel niet alleen deze *Sonate Estiva* in première bracht maar ook de Nederlandse première van het 6e strijkkwartet heeft kunnen laten horen hebben Peteris zeer verguld en hij was zichtbaar aangedaan door deze uitvoering. Hij heeft spontaan aangeboden deze stukken op te nemen. Dat project wordt spoedig ingepland. Dit concert was echt een hoogtepunt, ook in de geschiedenis van het festival.

Unbound, Kleine Willem Enschede
26 augustus, 21.30
Op een laagdrempelige manier met drankje in de hand kon er genoten worden van pakkende muziek in een ontspannen sfeer in de authentieke theatersetting van de Kleine Willem. Geen betere plek om dicht bij de muziek te komen dan in de inmiddels traditionele Stift Unbound Lounge. Een kleine greep uit het programma: *Knee music* uit Einstein on the Beach (Philip Glass), twee tango's van Astor Piazzolla en *Urban Lark* door Vladimir Mendelssohn. Deze "leisure" presentatie door topsolisten waarvan de meesten onder de dertig waren sprak het publiek aan: de zaal was al in een redelijk vroeg stadium uitverkocht.

Opdrachtcomposities/composer(s) in residence
Peteris Vasks was al eerder op het festival in 2019. Het was een langgekoesterde wens om een opdracht aan hem te kunnen verstrekken. Opmaat was de in 2019 opgenomen CD als een hommage van Daniel en het Stift Festivalorkest. Zie ook: Hommage aan Vasks

Het ambitieuze en groots opgezette opdrachtwerk van Maxim Shalygin, Blue in blue in blue was een eerbetoon aan George Crumb en diens Vox Balaenae. Als bezoeker waande je je een avond lang in een onderwaterwereld, overspoeld door blauw licht. Shalygin borduurde ingenieus voort op Crumbs *Vox Balaenae* en verlegde muzikale grenzen voor het octet door gebruik van innovatieve technieken. Dit werk zal in dit seizoen nog uitgevoerd worden in samenwerking met festivals in binnen- en buitenland.

Mutldisciplinaire productie
Distant Light, Grote Zaal Muziekcentrum Enschede
26 augustus, 19.00
Een concert dat voortborduurde op het overweldigende benefietconcert op 3 april als aanklacht tegen de oorlog. Een groots opgezet programma waarin voor de pauze Mozarts aangrijpende Requiem werd vervlochten met Black Angels, *13 images from the dark land* en na de pauze *Distant Light* van Peteris Vasks klonk. Vasks liet zich voor dit emotionele vioolconcert inspireren door een licht dat gloort, ver weg aan de horizon. Black Angels van de recent overleden George Crumb is een verpletterend werk voor elektronisch strijkkwartet. Consensus Vocalis, topsolisten en het Stift Festivalorkest kwamen samen in het *Requiem* van Mozart, eindigend met zijn laatste pennenstreken, het *Lacrimosa*.

3 • Talentontwikkeling

In de opbouw van de werkplaats voor talentontwikkeling organiseerden we in 2022 de Stift Music Encounters en zetten we het partnership met het Britten Jeugd Strijkorkest voort.

- De SME vonden plaats van 3-8 mei 2022.
- Er waren 27 deelnemers (waarvan 24 betalenden) uit 11 landen.
- Er zijn twee gesponsorde plekken gecreëerd voor 2 Oekraïense pianisten. Deze pianisten hebben deelgenomen aan het benefietconcert op 3 april en als organisatie hebben we ons ingespannen om deelname aan de SME mogelijk te maken.
- Ook was er een prijswinnaar van het Britten Concours die een plek had gewonnen. Dat was dit jaar altvioliste Francisca Galante.
- De deelnemende Stift Young Artist was Enzo Kok.

Het docententeam bestond uit:

- **Daniel Rowland** - viool
- **Lilli Maijala** - altviool
- **Maja Bogdanovic** - cello
- **Olivier Thiery** - contrabas
- **Marianna Shirinyan** - piano
- **Anthony Hewitt** - piano

De studenten waren ingedeeld in verschillende kamermuziekbezettingen en hadden solorepertoire voorbereid. Elk kamermuziekensemble kreeg 3 lessen en iedereen had individueel ook 2 lessen. Deze lessen vonden allemaal plaats in de Stiftskerk, de Stiftschool of bij een gastgezin thuis in de omgeving.

Er waren 6 concerten gepland:

- **Dinsdag 3 mei, 19.00** – openingsconcert door het docententeam
- **Donderdag 5 mei, 19.00** – benefietconcert door Oekraïense pianostudenten van Borys Fedorov en Tatiana Abayeva ten gunste van de Davidsbündler Academie
- **Vrijdag 6 mei, 19.00** – studentenconcert
- **Zaterdag 7 mei 19.00** – studentenconcert
- **Zondag 8 mei 12.00** – studentenconcert
- **Zondag 8 mei 15.00** - Vriendenconcert

Successen

- We hebben een groot aantal jonge musici een plek kunnen bieden.
- Mooie doorloop van jong talent naar het zomerfestival: Enzo Kok, Dana Batushaititie en een extra concert door het Belinfante Quartet.
- Musici hebben aangegeven dat ze veel aandacht en sturing hebben gekregen.
- Concerten waren van hoog muzikaal en technisch niveau.
- Voldoende gastgezinnen enthousiast gekregen.
- Groot aantal vrijwilligers geactiveerd.

Stiftfestivalorkest tijdens openingsconcert

Leermomenten

Bezoekersaantallen vielen tegen voor de concerten tijdens SME. We zullen volgend jaar meer inzetten op de marketinginspanningen. Er is niet een duidelijke reden naar boven gekomen waarom de concerten niet uitverkocht waren. Het kan een combinatie geweest zijn van corona-voorzichtigheid, mooi weer en meivakantie verplichtingen. Wellicht speelde mee dat het een groot aantal gelijksoortige en weinig programmatisch specifiek aangekondigde concerten achter elkaar waren.

Realistische tijdsinschatting m.b.t. voorbereiding en uitvoering. Om deze week goed te laten verlopen is een gedegen voorbereiding nodig. Een hoger aantal deelnemers was mogelijk en ook wenselijk maar schiep ook verantwoordelijkheden en productionele aanscherping. Wij hebben nu ingezien dat de producent voor de voorbereiding minimaal 6 dagen nodig heeft en tijdens de week ook een extra producent nodig was om zich specifiek met rooster, wijzigingen, musici en docenten bezig te houden. Daarvoor hebben we Annemarie van Huet bereid gevonden die daarna ook in het zomerfestival een spil is geworden in het productieteam.

Repetitie- en lesruimte: De Stiftschool en kerk zijn een onbeschrijflijk mooie plek en het is niet te kloppen qua sfeer. Maar met zoveel studenten hebben we eigenlijk te weinig repetitie- en lesruimte. En met name ruimtes met een goede piano of vleugel. Volgend jaar kijken we of de muziekschool in Oldenzaal ruimte beschikbaar heeft of overwegen om ook voor SME de groepsaccommodatie 't Kaempke te gaan gebruiken.

Applaus na concert in de Stiftkerk

4 • Marketing

4.1 Publieksbereik en doelstellingen

De marketingdoelstellingen voor 2022 waren:

Het realiseren van een zaalbezetting van 85% en het aantrekken van 4.000 bezoekers.

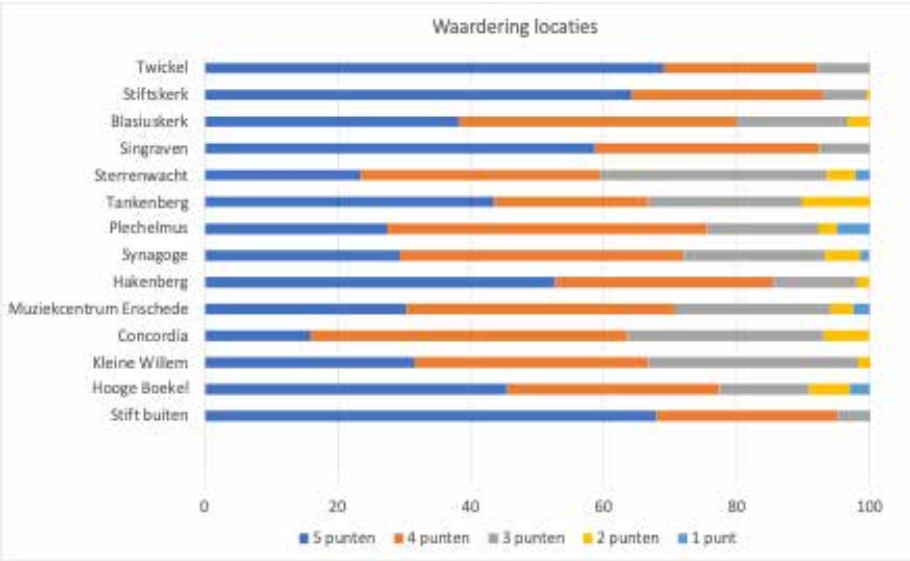
Gerealiseerd:

- 4.282 totaal aantal bezoekers
- 3.973 totaal aantal betalende bezoekers
- Zaalbezetting: 85%

Waardering concerten in publieksenquête met gemiddeld een 8.

Gerealiseerd:

De 253 respondenten gaven gemiddeld een 8,7. Verdeeld over de locaties was de waardering als volgt:

Groei aantal jongere bezoekers (< 40 jaar) via Stift Unbound en de familiemiddag.

Deels behaald

Deze doelstelling was alleen te meten via de enquête: daar waren 6 van de 253 respondenten onder de 45 jaar. Aantal bezoekers Familieconcert: 77 (waarvan 50% kind). Aantal bezoekers Unbound: 180 waar we (nog) geen gegevens van hebben en het Crèche concert: 60 personen waarvan 50% 0-3 jarigen.

Diversificatie bezoekers door cross over-programmering en door samenwerkingen met andere culturele instellingen aan te gaan ter ondersteuning van de (rand)activiteiten.

Deels gerealiseerd

We kunnen niet zien aan de gegevens of de samenwerking met bijvoorbeeld Sterrenwacht Cosmos ons publiek was of dat daar ook de achterban van de sterrenwacht op af is gekomen. Op een spontane vraag van Daniel aan het publiek in de Kleine Willem wie daarvoor naar het concert Distant Light was geweest stak een kwart van de bezoekers zijn hand op. Het Crèche Concert heeft door actieve communicatie met kinderdagverblijven in de omgeving een volle zaal opgeleverd. Wij nemen aan dat daar een groot deel een eerste kennismaking had met het Stiftfestival.

Groei in het bereik via radio en TV met minimaal twee radio-uitzendingen via NTR.

Deels gerealiseerd

Het uitzenden bij NTR niet gelukt - we hebben het programma door omstandigheden te laat aan NTR aangeboden en er waren

"Het was heerlijk weer live bij goede concerten aanwezig te zijn, de vibratie door je lijf voelen van de muziek."

Bezoeker

Backstage

erg veel festivals in augustus en september. Wel waren er twee uitzendingen op lokale radio (Twente FM en nog eens en RTV Oost), de uitzending op TV (RTV Oost en Enschede FM) is niet gelukt en er was één radio-interview bij de NTR (Podium Radio).

Groei in het bereik via de geschreven pers met minimaal twee artikelen en/of recensies in een landelijk dagblad en zes redactionele stukken in lokale en regionale bladen.

Niet gerealiseerd

We hebben desalniettemin veel schrijvende pers gehad.

- PR vooraf: groot interview met Vasks in NRC.
- Vermelding in festival-agenda pagina Volkskrant met foto.
- Redactioneel in regio pers: 3x Tubantia.
- Nieuws uit Delden.
- Aankondiging in tijdschrift Zilver (Twente).
- Kunst & Cultuur Twente (deels betaald).
- Vermeldingen op websites Donemus, toeristische sites Twente.
- Twee internationale recensies: deze en deze in de Spidy Editor.

Verbeteren van de social media aanpak met een social media specialist en een focus op YouTube, Facebook en Instagram.

Gerealiseerd

De Facebookpagina had op het moment van de aanvraag 2.100 volgers, een groei van 14% ten opzichte van 2020. Deze stijgende lijn wilden we in 2022 doorzetten met een groei in het aantal volgers van minimaal 10%. Dat is gelukt met als actuele stand 2.300 vrienden en 2.611 volgers.

Voor het bereik tijdens het festival wilden we inzetten op minimaal 40.000, vergelijkbaar met 2021 (toen het programma groter was). Bereik augustus 2022 was 38.400. Doel was om het aantal YouTube-abonnees te laten groeien van 726 naar 800, wat is gelukt met 843 in september.

Versterken van de relatie met de vaste bezoekers: het zo goed mogelijk informeren van het (potentiële) publiek over de festivalprogrammering, waarbij aandacht wordt besteed aan de match tussen specifieke programma-onderdelen en specifieke doelgroepen.

Gerealiseerd

Hoge tevredenheid, aldus de enquête (uit "u was erbij": Informatie website en nieuwsbrieven werd door meer dan 90% van de respondenten met 4 of 5 punten gewaardeerd.
Er is dit jaar gecommuniceerd via nieuwsbrieven, de website en Facebook. De concerten in Enschede en Concordia zijn bovendien gecommuniceerd naar de eigen achterban door deze organisaties. Er was contact met een kinderopvangorganisatie voor het Crèche Concert.

Versterken en verduurzamen partnerships met o.a. Consensus Vocalis, Delden Klassiek en partnerfestival Strijkkwartet Biënnale Amsterdam om nieuwe doelgroepen aan te boren.

Deels gerealiseerd

Er hebben geen speciale vermeldenswaardige acties plaatsgevonden. Wel was er beter contact met VVV's en Visit Twente dan voorheen. Het partnership met Wilmink/Muziekcentrum Enschede is wel versterkt. Wilmink heeft meegewerkt om postercampagnes in de stad en omgeving te plaatsen, extra nieuwsbrieven te sturen en extra repetitieruimte ter beschikking te stellen.

4.2 Pers

Het Stiftfestival heeft veel persaandacht gehad in lokale en nationale bladen, op internet, TV en op de radio.

RTV regionaal

Twente FM

- Item 1
- Item 2
- Item 3

Black Angels

Toeristisch

- Agenda Visit Oost
- Visit Twente
- Hof van Twente
- Das andere Holland
- VVV Dinkelland
- VisitTwente.de

Pers en RTV nationaal

- Volkskrant dinsdag 26 juli Festival-agenda
- Classic NL
- Interview Wouter Pleijsier Radio 4 op 11 augustus
- Interview Joost Galema met Peteris Vasks in NRC

Media en partners regionaal

- Tubantia 21-8
- Tubantia 26-8
- TKKR (krant voor Tukkers)
- Kunst- en Cultuurkrant Twente
- Het Stift 1
- Het Stift 2
- Wilminktheater
- Nieuws uit Delden

Overig

- Donemus
- Belinfante website
- Vrijetijdkrant
- New Music Now
- Consensus Vocalis
- Animato Kwartet
- The Spidy Editor
- The Spidy Editor 2

"Afwisselend in Pianissimo (een van de concerten, red.), ontroerend in de Synagoge en indrukwekkend en aangrijpend in de Vespers."

Bezoeker

5 • Organisatie en samenwerking

Bestuur

Het Stiftfestival werd georganiseerd door de Stichting Stift International Music Festival. Het bestuur van de stichting functioneert als raad van toezicht en bestaat uit ervaren bestuurders afkomstig uit de regio, het zakenleven en de muzieksector en bestaat uit de volgende leden:

- Patrice van Riemsdijk (voorzitter)
- Rodney Mooij (penningmeester)
- Herman Euverman (algemeen bestuurslid)
- Marcel Wijnen (algemeen bestuurslid)
- Yasmin Hilberdink (algemeen bestuurslid)
- Jan Melief (algemeen bestuurslid vanaf mei 2022)

Organisatie

De organisatie heeft in 2022 een ontwikkeling doorgemaakt. In januari 2022 is Ilonka van den Bercken aangesteld als nieuwe zakelijk leider. Het team werd verder vernieuwd met productieleiders Bjorn Jansen en Annemarie van Huet. Met een coronaperiode nog vers in het geheugen en nog geen zekerheid van uitblijven van nieuwe lockdowns is er gewerkt aan het versterken van het productionele kader.

- **Artistiek leider:** Daniel Rowland
- **Zakelijk leider:** Ilonka van den Bercken
- **Productieleider:** Bjorn Jansen
- **Repetitecoördinator/artiestencoördinator/ticketingmedewerker:** Annemarie van Huet
- **Marketingmedewerker:** Sabien Stols
- **Coördinator bladmuziek:** Jessy Meiser
- **Dagproducenten:** Jurriaan Poesse, Irene de Haan, Helen Hilbrink
- **Vervoerscoördinator:** Anne Bareman
- **Fondsenwerver:** Jojanneke van de Weetering
- **Vrijwilligerscoördinatoren:** Ineke Luberti en Marijke Klaas

In totaal waren er 59 vrijwilligers betrokken bij de organisatie van het festival en boden 17 gezinnen een slaapplek aan als gastgezin.

Beschermvrouwe

- Anny Blenken Blijdestein

Samenwerkingspartners

- **Culturele partners:** Consensus Vocalis, Nederlandse Strijkkwartet Academie, Theater Concordia, het Britten Jeugd Strijkorkest.
- **Media- en marketingpartners:** ConcertoMedia, NTR, RTV Oost, Stiftsconcerten Weerselo, VVV Denekamp, Dinkelland en Ootmarsum.
- **Festivallocaties:** Stiftskerk te Weerselo, Wilminktheater/Muziekcentrum te Enschede, Landgoed Twickel, Landgoed Singraven, Hofkerk, Muziekcentrum Enschede, Landgoed Hooge Boekel, Buitenplaats Het Hakenberg, Theater Concordia, Stiftsschool, Restaurant De Stiftsjuffer, Synagoge Enschede, Oude Blasiuskerk, Plechelmus Basiliek, Sterrenwacht Cosmos.

6 • Financiën

Daniel Rowland

Baten: € 298.074,-

De uiteindelijke begroting is € 30.000,- hoger uitgevallen. Dat is een stijging van 10% t.o.v. de oorspronkelijke begroting. De verschillen lichten wij hieronder per post toe.

Publieksinkomsten: € 84.600,-

Het Midwinterfestival ging niet door. Hierdoor vervielen €10.000,- aan geschatte inkomsten. Hoewel we daarna zonder coronarestricties hebben kunnen draaien was het nog lang spannend wat de kaartverkoop zou doen. Uiteindelijk hebben we bijna alle festivallocaties uit kunnen verkopen met uitzondering van de Grote en Kleine Zaal in het Muziekcentrum en de Blasius en Plechelmus. In de aanloop naar het festival was er de hoop dat we de kaartopbrengst van vorig jaar zouden kunnen overstijgen maar we zijn nu heel blij dat we deze op zijn minst hebben kunnen handhaven. Relatief gezien hebben we op het zomerfestival zelfs beter gedraaid dan vorig jaar omdat we geen inkomsten bij het Midwinterfestival hadden en dat hebben weten te compenseren met SME en de zomer.

Subsidies: € 113.954,-

Voor 2022 was in totaal € 73.454,- begroot als inkomsten uit overheidssubsidies. Wij hebben nog eenmaal een coronasteun mogen ontvangen van het FPK in april van € 19.500,- en er is een MKB-voucher toegekend vanuit de provincie ten behoeve van digitalisering a € 8.500. In de loop van het jaar hebben we bij FPK een aanvraag gedaan voor de compositie van Maxim Shalygin. Deze is met € 12.500,- toegekend.

Private fondsen: € 55.500,-

In de begroting stond een bedrag van € 75.000,- aan private fondsen. De fondsenwerving viel lager uit dan verwacht. Dit gat hebben wij op kunnen vangen met de coronasteun.

Donaties en coproductiebijdragen: € 17.000,-

De vrienden van het Stiftfestival zijn ons trouw gebleven en we hebben tijdens het festival mede dankzij de Stiftmuziekbos-actie met Alive to Earth een kleine € 2.000,- weten op te halen.

Sponsorinkomsten: € 5.750,-

De sponsorinkomsten bestonden dit jaar uit de € 5.000,- uit de sponsorovereenkomst van de provincie en € 750,- aan sponsoring van een lokale onderneming. Daarnaast hebben we sponsoring in natura ontvangen doordat Twickel de ontvangstborrel heeft aangeboden. Pianoverhuur Maene heeft dit jaar geen instrumenten gesponsord.

Overige inkomsten: € 2.100,-

Hieronder valt de verkoop van het programmaboekje en de verkoop van het festival t-shirt à € 20,-. We hebben gezien dat hier animo voor is en we zullen dit volgend jaar in ons assortiment houden.

Lasten

De realisatie van de lasten bedraagt € 298.070,- ten opzichte van de begroting van € 269.810,-

Activiteitenlasten programmering

De grootste stijging zat in de activiteitenlasten programmering. Deze kent een stijging van 34% t.o.v begroting, maar de relatieve stijging is slechts 8%. Het Midwinterfestival kon niet doorgaan, maar we hebben de musici wel een deel uitbetaald.

Er zijn meer musici uitgenodigd i.v.m. het Stift Festivalorkest en de gages voor de zomer zijn hoger uitgevallen omdat we in het kader van fair practice in het proces zijn om een correctie door te voeren naar een redelijke dagvergoeding voor repetities en concerten. Daarnaast hebben we geïnvesteerd in het productieteam. Uit voorgaande evaluaties is gebleken dat het productieteam doorgaans te licht bezet is geweest en niet evenredig is meegegroeid met het werkgebied en het type producties van het festival.

Peteris Vasks geniet van muziek

De verwachting is dat we dat volgende editie ook weer deels gaan terugverdienen omdat alle locaties nu goed in beeld zijn gebracht en in draaiboeken vastgelegd zijn. Er hebben zich binnen de posten een paar verschuivingen voorgedaan. Dat had te maken met verschoven prioriteiten en het uitkristalliseren van de artistieke plannen.

De composietieopdracht aan Peteris Vasks hebben we uit eigen middelen betaald. De compositieopdracht aan Maxim Shalygin is betaald met € 12.500,- via de compositieaanvraag bij het Fonds Podiumkunsten. We hebben op een aantal posten iets kunnen inlopen met ongeveer 2%.

Talentenontwikkeling

Op deze post is een verschuiving geweest: de kosten voor coaching Stiftmusici zijn verplaatst naar organisatiekosten omdat we daar een extra kracht nodig hadden en een hoger budget voor catering nodig was. De coaching viel al onder het honorarium van de docenten.

Verder is de afrekening conform begroting.

Stichting STIFT
International Music Festival (ANBI)

Everloweg 1
7587 MA De Lutte
IBAN: NL20RABO0128252707
KvK: 50126482

Jojanneke van de Weetering (fondsenwerver)
jojanneke@stiftmusicfestival.nl
06 – 199 639 59

www.stiftmusicfestival.nl